

De vier Evangelisten

Orthodoxe godsdienst

Naam: .....

Deze lesbundel werd ontwikkeld door Tatiana Atourina en Maria Chrysochoidou, leerkrachten orthodoxe godsdienst in het lager onderwijs in Vlaanderen. Vormgeving en tekstcorrectie werden verzorgd door Marc Goris.

De afbeeldingen van iconen werden opgenomen voor didactische doeleinden. Sommige illustraties werden gedownload onder de *Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International license* van www.freebibleimages.com van de volgende bijdragers: Paula Nsh Giltner (Good News Productions) en Jim Padgett (Sweet Publishing).

Deze lesbundel kan vrij worden gebruikt en gedownload via www.orthodoxelessen.be. Het is niet toegestaan teksten en oefeningen uit deze lesbundel te wijzigen of buiten de context van deze lesbundel te gebruiken, kopiëren of vermenigvuldigen.

Inleiding: De bijbel

Wist je dat de bijbel uit twee delen bestaat?

Welk van deze twee delen vertelt over Jezus en zijn vrienden?

- ☐ Het Oude Testament
- ☐ Het Nieuwe Testament

Nieuwe Testament noemen wij het **Evangelie**. Dat is een Grieks woord. Het betekent “goed nieuws” of “Blijde Boodschap”. Welk goed nieuws heeft Jezus naar de mensen gebracht?

- ☐ Het leven is mooi
- ☐ De Zoon van God wordt mens

Hoeveel evangelies zijn er? Raad eens...

- ☐ 1
- ☐ 2
- ☐ 3
- ☐ 4
- ☐ 5
- ☐ 6

Wie van deze mensen schreef een Evangelie?

☐ Bartholomeus	☐ Lucas	☐ Petrus
☐ Filippus	☐ Marcus	☐ Simon
☐ Johannes	☐ Mattheüs	☐ Thomas
☐ Judas	☐ Paulus	☐ Zacharias

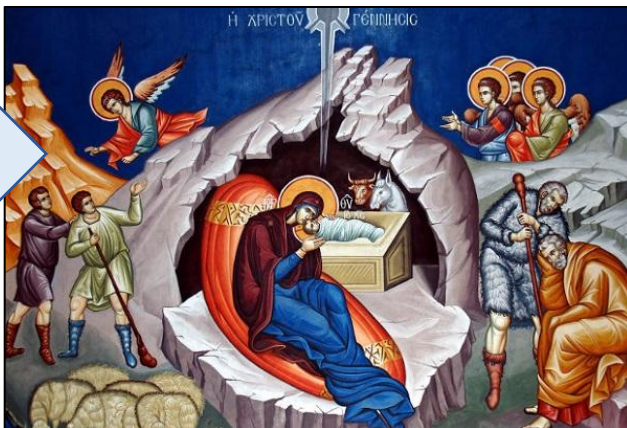
Omdat deze mensen het Evangelie geschreven hebben, noemen wij hen:

☐ apostelen	☐ vrienden	☐ evangelisten

Kan jij in de iconen de verhalen uit het Nieuwe Testament herkennen?

Jezus is
g.....

➔

➔

De d.....
van Jezus

De v.....
van twee v.....
en vijf b.....

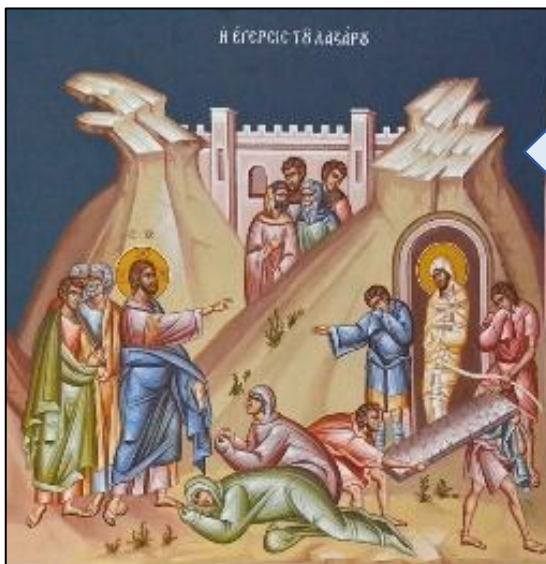
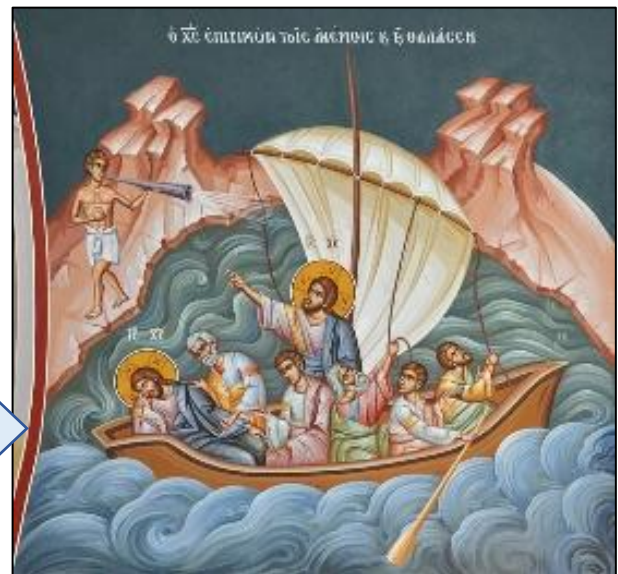
➔

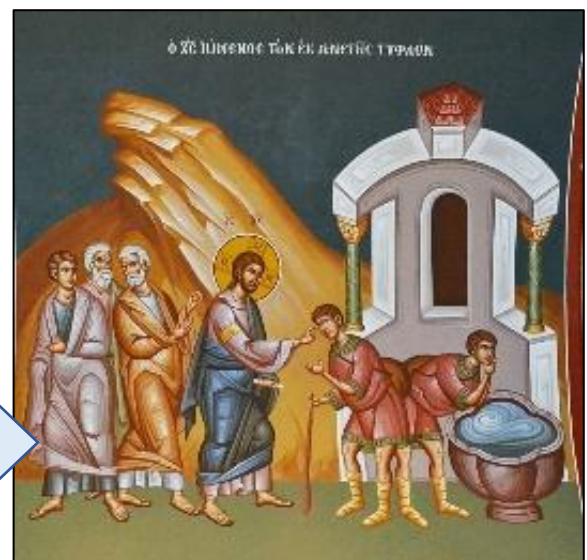
Jezus verandert w.....
in w.....

St.....
op z.....

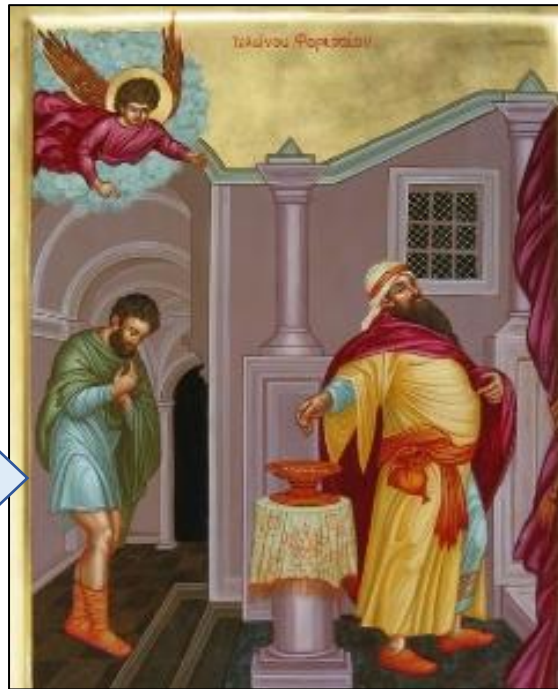
De ver.....
van Lazarus

De g.....
van de bl.....

De g.....
van de l.....

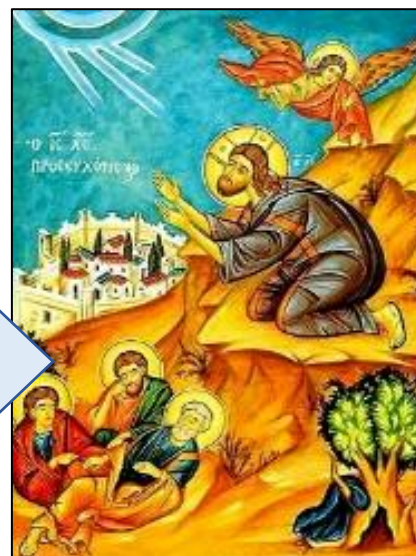

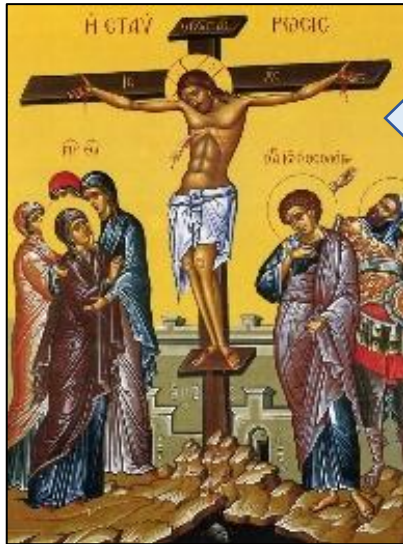
De parabel van de
f.....
en de t.....

Het L.....
A.....

Het g.....
in Getsemane

De k.....
van Jezus

De V.....

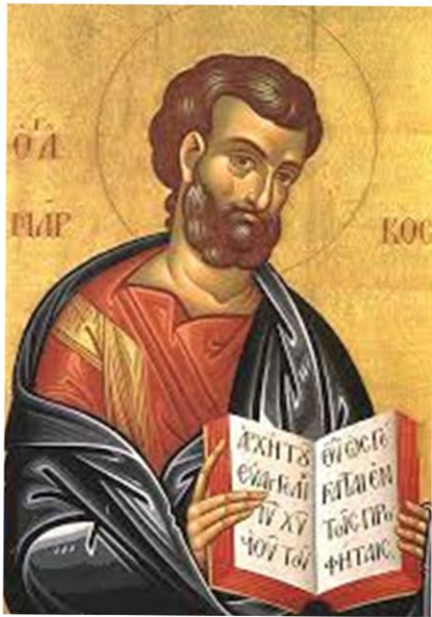

De H.....

P.....

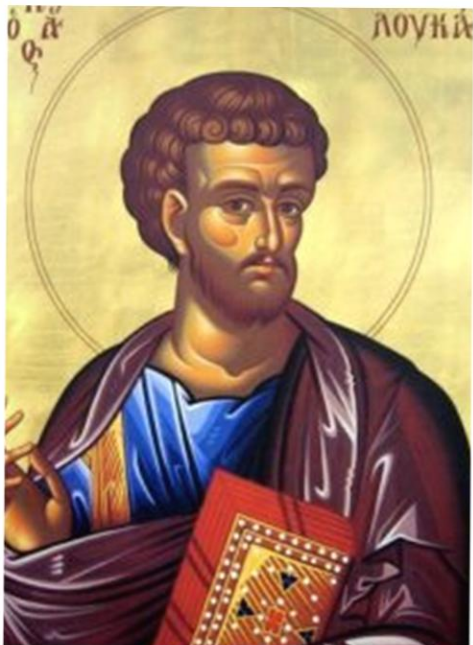
Dit zijn de vier evangelisten:

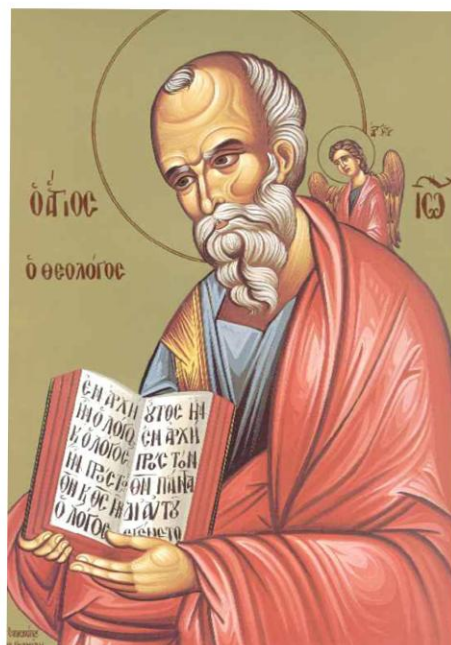
Marcus

Mattheüs

Lucas

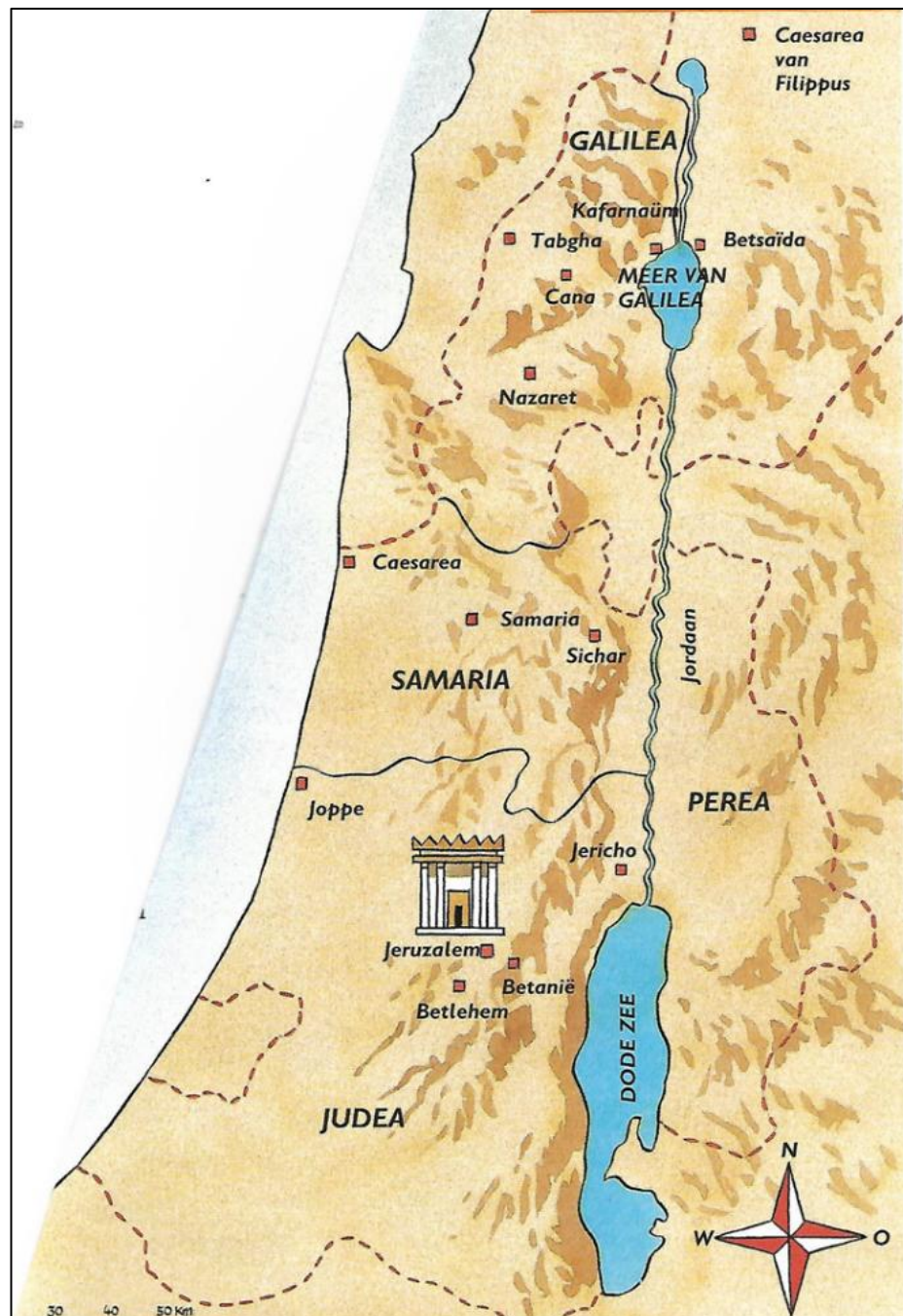
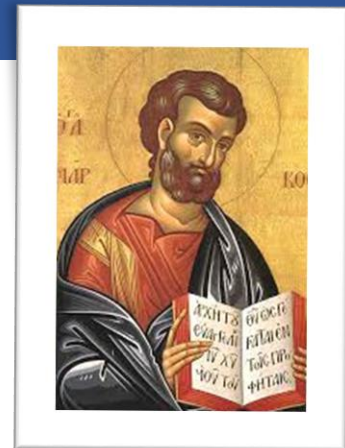

Johannes

De evangelist Marcus

Marcus was een jood, zoals Jezus en Mattheüs. Hij was geboren in Jeruzalem, de hoofdstad van Palestina (Israël). Hij kwam uit een rijke familie en had een opmerkelijke opleiding. Hij was al op jonge leeftijd erg verstandig.

Omcirkel de stad Jeruzalem op deze kaart van Palestina in de tijd van Jezus.

Hoe kwam Marcus in contact met Christus?

Marcus behoorde niet tot de twaalf apostelen van Jezus want toen was Marcus nog klein. Maar in het huis van zijn familie in Jeruzalem verzamelden de leerlingen van Christus. Volgens de vroege kerkelijke traditie werd het Laatste Avondmaal daar gehouden.

Hij zou ook getuige zijn geweest van de laatste gebeurtenissen van het openbare optreden van de Heer. Marcus was de jongeman die aanwezig was in de hof van Getsemane tijdens Jezus' arrestatie.

Een stuk geschiedenis

De Romeinse provincie Judea is het gebied waar nu het land ligt dat we Israël of Palestina noemen. De naam Judea komt van de joodse bevolking van het land. In de stad Jeruzalem stond hun grote tempel. Het land werd een tijd bestuurd door een eigen koning, maar kreeg later een Romeinse gouverneur. In Judea is ook het christendom ontstaan.

Omcirkel de provincie Judea op deze kaart van het Romeinse Rijk.

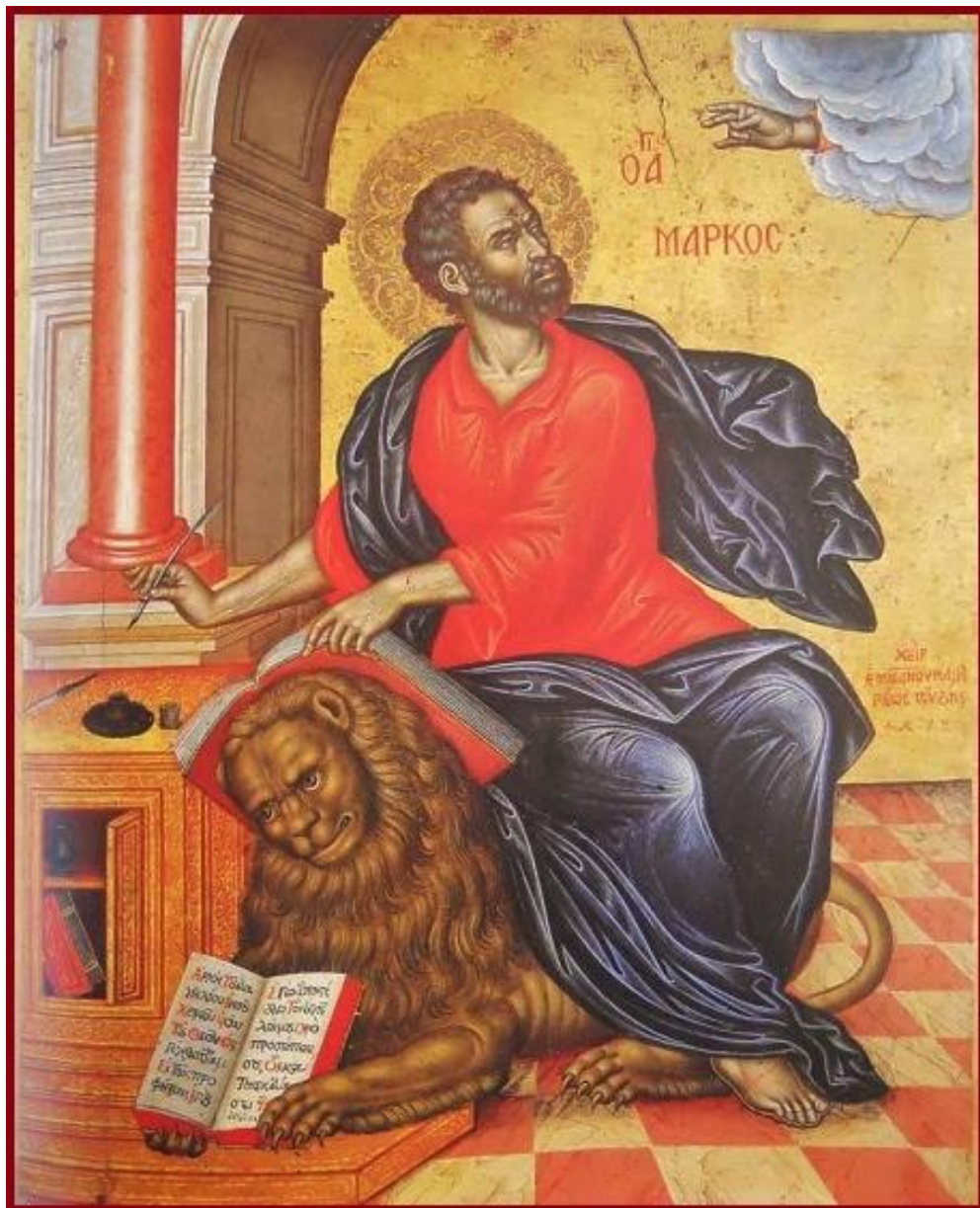
In welke taal schreef Marcus?

Marcus schreef zijn Evangelie in het Grieks voor christenen van Romeinse afkomst. Zijn moedertaal was Aramees, wat ook de moedertaal van Jezus was. Grieks was in die tijd een internationale taal, een beetje zoals het Engels vandaag.

De Romeinen bezetten toen het land Judea. Romeinen waren heidenen. Zij geloofden niet in één God, maar in vele goden. Maar hun goden waren vals.

Later werd hij met apostelen van Jezus bevriend. Marcus was een leerling van Petrus en reisde samen met hem naar Rome. Met de apostel Paulus reisde hij naar Syrië. Marcus ging ook naar Egypte en predikte daar zijn Evangelie. In Alexandrië in Egypte stichtte hij de kerk en hij was de eerste bisschop van deze stad.

Het Evangelie volgens Marcus is het eerste geschreven Evangelie en dateert waarschijnlijk tussen 48 en 52 na Christus.

Het Griekse alfabet

A α	alfa	N ν	nie
B β	wieta	Ξ ξ	xie
Γ γ	gamma	Ο ο	omiekron
Δ δ	dhelta	Π π	pie
Ε ε	epsielon	Ρ ρ	ro
Ζ ζ	zieta	Σ σ	siegma
Η η	ieta	Τ τ	taf
Θ θ	thieta	Υ υ	ipsielon
Ι ι	jotta	Φ φ	fie
Κ κ	kappa	Χ χ	chie
Λ λ	lambda	Ψ ψ	psie
Μ μ	mie	Ω ω	omèga

Het Aramese alfabet

Ⲁ	Alef [A] бык	Ⲍ	Lamed [L] палка, кнут
Ⲃ	Beth [B] дом	ⲙ	Mem [M] воды
Ⲅ	Gimel [G] жезл/верблюд?	ⲛ	Nun [N] змея
Ⲇ	Daleth [D] дверь	ⲥ	Samekh [S] рыба/опора?
Ⲉ	Héh [E] дыхание	Ⲑ	Ayin [O] глаз
Ⲋ	Waw [W/Y] развилка	Ⲓ	Péh [P] рот
Ⲍ	Zaïn [Z] стрела, оружие	Ⲕ	Tsadi [C/Ts] крючок
Ⲇ	Heth [H] ограда, поле	Ⲗ	Kof [Q] топор
Ⲉ	Theth [Θ] колесо	Ⲙ	Resh [R] голова
Ⲋ	Yodh [Y/J] рука	Ⲛ	Shin [W] зуб
Ⲍ	Kaph [K] ладонь/растение?	Ⲕ	Taw [T] знак, метка

Het Nederlandse alfabet

A a	B b	C c	D d	E e	F f
G g	H h	I i	J j	K k	L l
M m	N n	O o	P p	Q q	R r
S s	T t	U u	V v	W w	X x
Y y	Z z				

Hoeveel letters zijn er in het Griekse alfabet? .....

Hoeveel letters zijn er in het Aramese alfabet? .....

Hoeveel letters zijn er in het Nederlandse alfabet? .....

Kleur de letters in de drie alfabetten die op elkaar lijken telkens in dezelfde kleur.

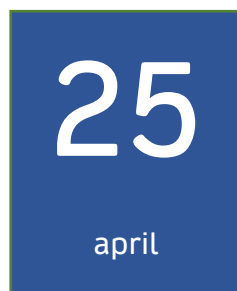
Verbind de woorden met de juiste betekenis:

christenen	mensen die in Jezus Christus geloven
heidenen	over Jezus vertellen
prediken	mensen die in valse goden geloofden
Romeinen	het land van Jezus
Palestina	de heersers over Palestina in Jezus' tijd

De dood van Marcus

Omdat in zijn tijd het Christendom verboden was, werd Marcus gevangengenomen en vermoord. Terwijl hij in de kerk van Voekolos in Alexandrië van Egypte was, kwam een bende heidenen en sleepte hem de straat op waar ze hem vermoordden. Hij stierf als een martelaar op Pasen van 68 na Christus.

Zijn relikwie werd tot 828 onder het altaar van de kerk van Voekolos bewaard, waarna het door twee kooplieden naar Venetië werd gebracht en sindsdien in de Basiliek van San Marco in Venetië wordt bewaard.

Wij vieren de naamdag van de Evangelist Marcus op **25 april**. Voor een heilige vieren we de dag van zijn dood, want de dood is als de tweede geboorte. Een mens begint dan zijn nieuwe, eeuwige leven bij God, een leven dat nooit zal eindigen.

Omcirkel Venetië op deze kaart van Italië.

In welk land werd Marcus geboren? .....

In welke stad stichtte Marcus de kerk? .....

Naar welke stad reisde hij met Petrus? .....

Naar welk land reisde hij met Paulus? .....

Omcirkel op dit kaartje de plaatsen en landen die het antwoord zijn op de vragen hierboven.

Wat betekent het Evangelie?

- ☐ Het verhaal van Marcus.
- ☐ De blijde boodschap: er is leven na dood.

Wat betekent een martelaar?

- ☐ Een christen die werd vermoord voor zijn geloof.
- ☐ Een christen die in maart geboren is.

Waar ligt Venetië?

- ☐ In Syrië.
- ☐ In Italië.

Wat is de Sint Marco kathedraal?

- ☐ Een grote kerk in Venetië waarin Marcus is begraven.
- ☐ De kerk in Alexandrië waar Marcus werd gedood.

Zoek deze woorden in de woordzoeker

S	C	O	D	R	V	Q	P	N	V
H	K	E	O	A	X	K	A	R	W
B	H	T	O	A	O	A	L	V	S
G	M	P	J	L	G	F	E	R	K
S	N	Y	I	E	R	I	S	O	E
U	C	G	R	T	U	E	T	M	I
C	V	E	F	R	O	I	I	E	R
R	O	T	L	A	J	R	N	V	G
A	Y	T	N	M	D	Y	A	P	T
M	W	D	Y	O	J	S	W	O	G

EGYPTE
GRIEKS
JOOD
MARCUS
MARTELAAR
PALESTINA
ROME
SYRIE

De evangelist Mattheüs

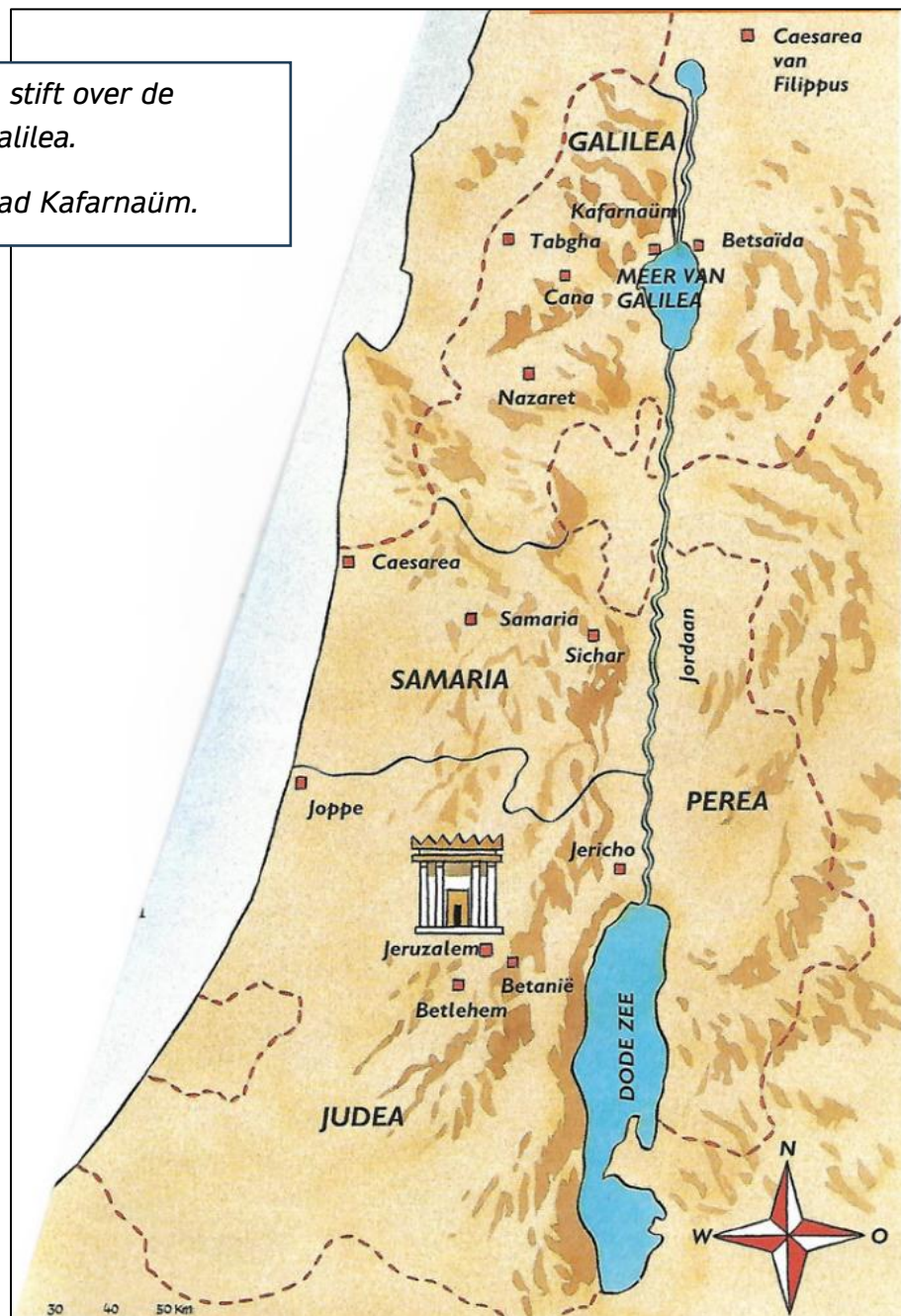
De eerste naam van Mattheüs was eigenlijk Levi. Mattheüs was zijn tweede naam en betekent "Geschenk van God". Hij was een jood, net zoals Jezus. Hij schreef het evangelie voor de joodse christenen, voor zijn eigen volk dus.

Net zoals Jezus leefde Mattheüs in Palestina, in dezelfde streek Galilea, in de stad Kafarnaüm.

Teken met een stift over de grenzen van Galilea.

Omcirkel de stad Kafarnaüm.

De roeping van Mattheüs

Mattheüs was een tollenaar. Dat is iemand die voor de Romeinse keizer werkte. Hij moest de belastingen verzamelen die de mensen aan de Romeinse keizer moesten betalen. Dat betekent dat hij niet alleen goed moest kunnen tellen, maar ook kunnen lezen en schrijven. Dat konden de meeste andere mensen van die tijd niet.

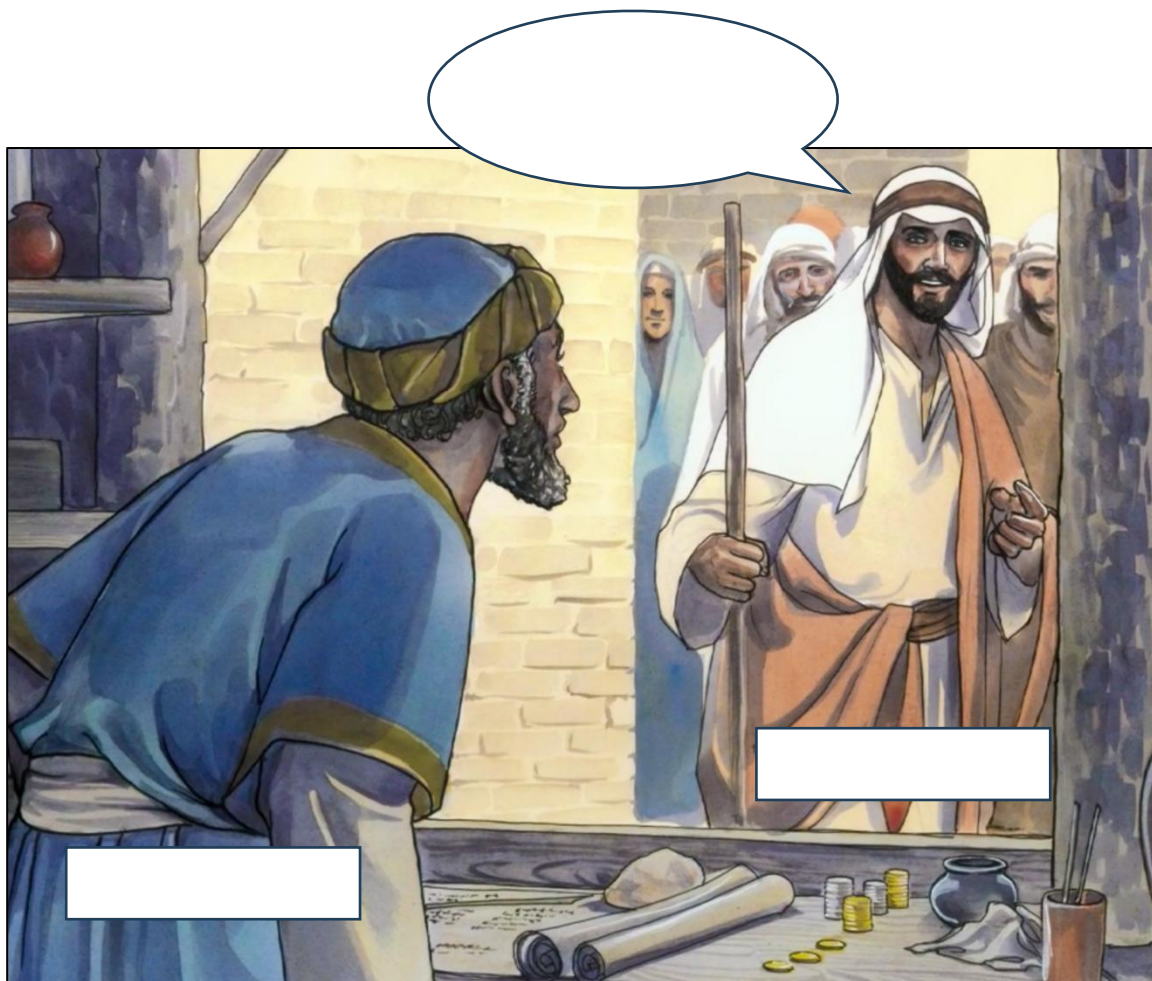
In het Nieuwe Testament, in het evangelie van Mattheüs hoofdstuk 9, vers 9, staat:

Toen Jezus vandaar verder ging, zag Hij iemand aan het tolhuis zitten die Mattheüs heette, en Hij zei tot hem: "Volg mij." De man stond op en volgde Hem.

Dat verhaal kan je ook lezen bij twee andere evangelisten: Marcus en Lucas.

Schrijf de namen in de juiste vakjes: Mattheüs – Jezus

Wat moet er in de tekstballon staan?

De taal van Mattheüs

Hij schreef zijn verhalen over Jezus in het Aramees. Dat is een van de oudste talen in de wereld. Ook de taal van Jezus. Het Evangelie volgens Mattheüs is geschreven tussen 55 en 60 na Christus.

Bekijk de video op <https://www.orthodoxelessen.be> en beantwoord de volgende vragen.

Aramees is een dode taal. Wat bedoelt men met een “dode taal”?

.....

Van welk materiaal is het perkament gemaakt waarop priester Paulus schrijft?

.....

Waarom gebruikt priester Paulus dat materiaal?

.....

Van wie heeft priester Paulus het Aramees geleerd?

.....

Welk gebed zegt priester Paulus op in het Aramees?

.....

Waarover schreef Mattheüs in zijn Evangelie?

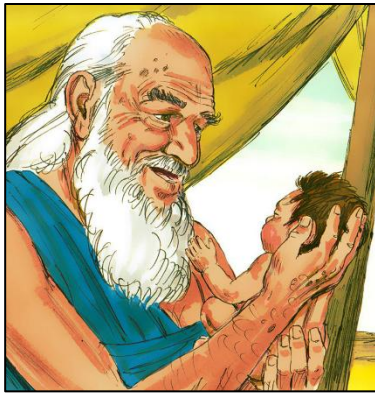
Mattheüs schreef over het leven van Jezus vanaf Zijn geboorte tot de Hemelvaart. Mattheüs kende de verhalen van het Oude Testament heel goed. Hij kende het verhaal over Abraham, de stamvader van Israël. Mattheüs noemde Jezus “de zoon van Abraham”. Maar dat betekent niet dat Abraham letterlijk de vader van Jezus was. Want Jezus was het achter-achter-achterkleinkind van Abraham.

Mattheüs noemt Jezus ook “de zoon van David”. Niet omdat koning David werkelijk Zijn vader was, maar wel de over-overgrootvader van Jezus. David, Maria, Jozef en Jezus kwamen allemaal samen uit dezelfde stam van Abraham.

Wie was de stamvader van Israël? .....

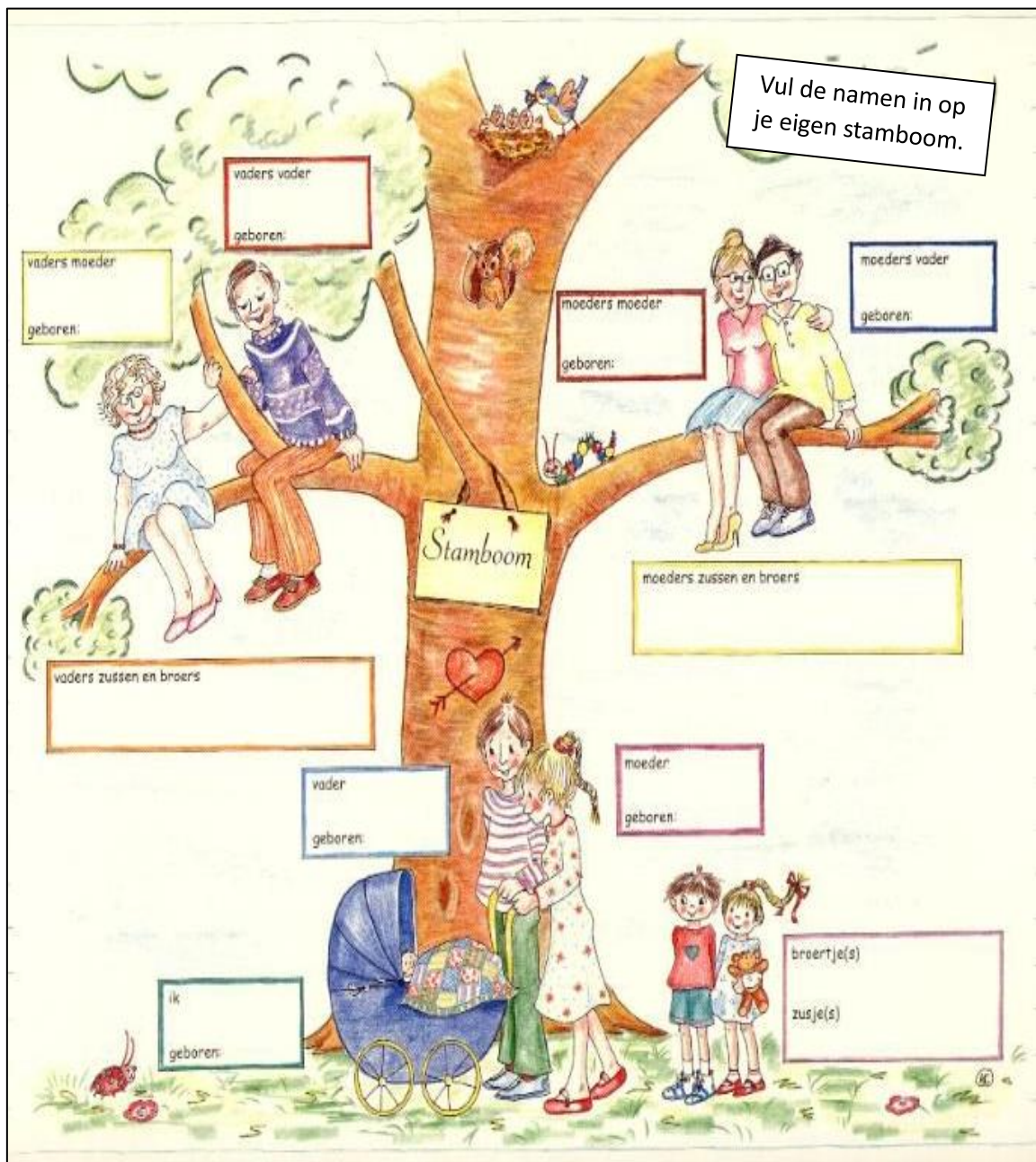
Wie was ooit de koning van Israël? .....

Schrijf de namen in de vakjes onder de prenten: Abraham – David – Goliath

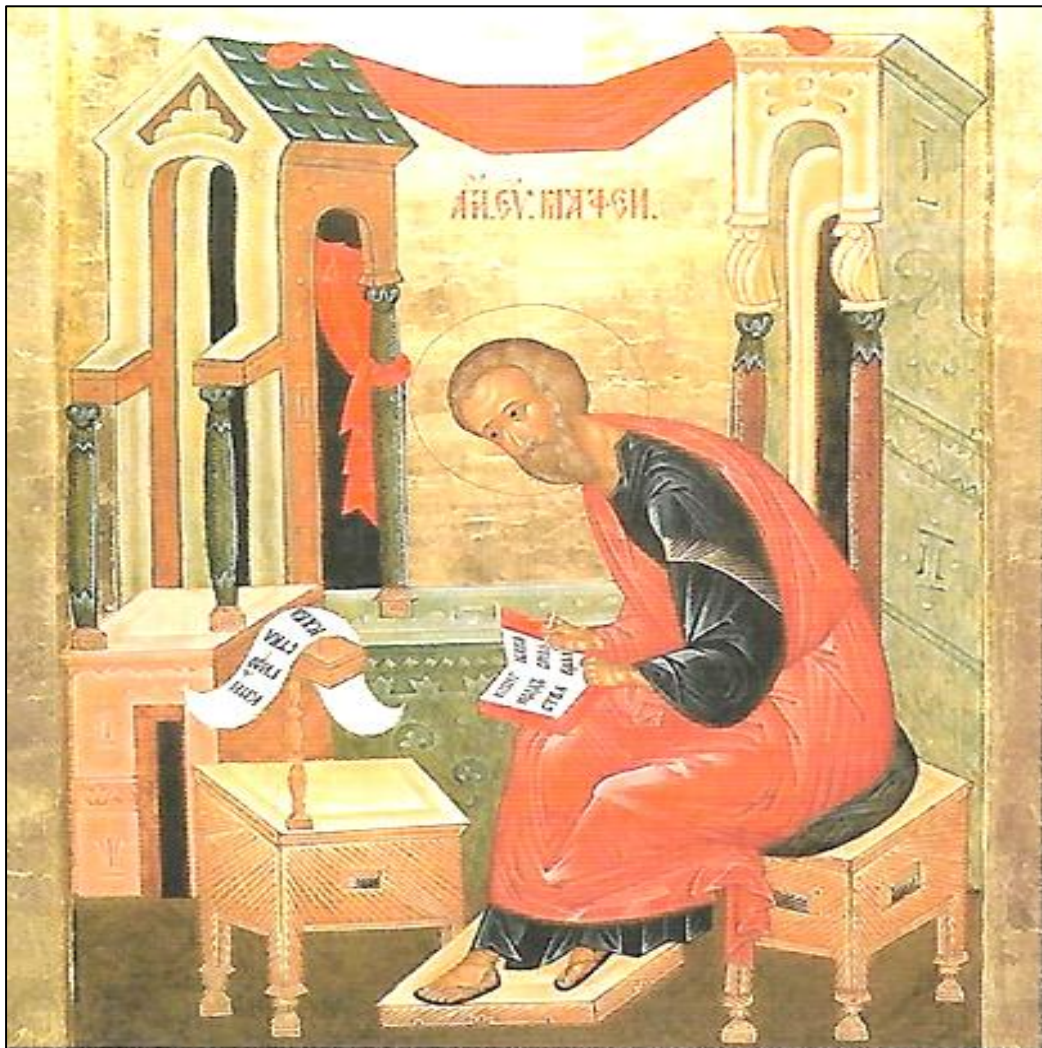

Mattheüs noemt Jezus "Messias". Wat betekent Messias?

- ☐ Een goed mens.
- ☐ Gods koning.

In het Oude Testament beloofde God vaak om de Messias naar de mensen van Israël te sturen. Mattheüs geloofde dat Jezus de Messias was omdat hij een vriend en een van de twaalf apostelen van Jezus was. Hij zag met zijn eigen ogen de wonderen die Jezus verrichtte.

In het Nieuw Testament vervult God Zijn belofte: de Messias is gekomen en dit is Jezus.

Zie je in dit icoon het rode laken dat op de daken van de twee huizen ligt? Dat is het symbool van de belofte van God. Het huis aan de linkerkant staat voor het Oude Testament. Waarvoor staat het huis aan de rechterkant?

Het N..... T.....

Welk belangrijk gebed heeft Mattheüs van Jezus gehoord en opgeschreven? Los de rebus op.

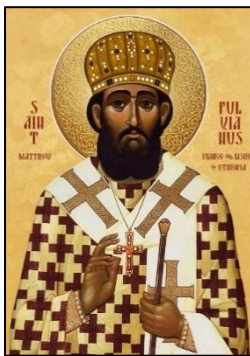
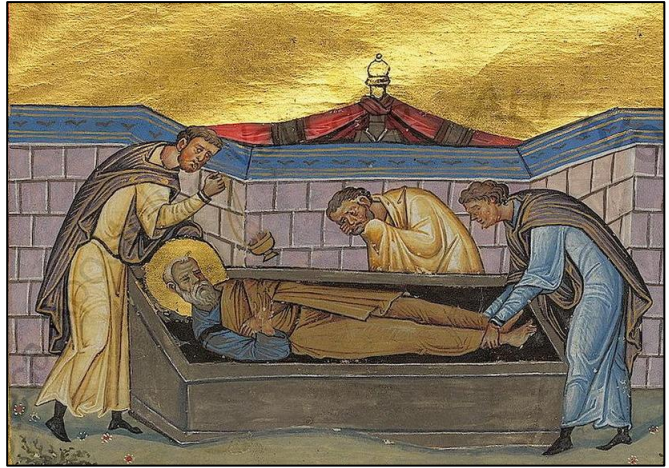
De dood van Mattheüs

Mattheüs doopte de vrouw en de zoon van de prins van Ethiopië in Afrika. Dat maakte de prins boos. De prins stuurde soldaten om Mattheüs gevangen te nemen en te veroordelen. De soldaten keerden echter ongedeerd terug en vertelden aan de prins dat ze de stem van Mattheüs hadden gehoord, maar dat ze die niet met eigen ogen konden zien! De prins stuurde opnieuw soldaten.

Opnieuw konden de soldaten Mattheüs niet zien omdat een krachtig en bovennatuurlijk licht rond zijn gezicht uitstraalde. Uit angst gooiden ze hun wapens neer en liepen weg. De prins besloot dan om hem zelf te gaan zoeken. Er straalde opnieuw zo veel licht dat de prins onmiddellijk verblind werd! Maar de apostel had een barmhartig hart: hij bad tot God en de prins kon weer zien. Toch arresteerde die Mattheüs onmiddellijk en onderwierp hem aan wrede martelingen. Er werd tweemaal een groot vuur op zijn borst ontstoken, maar de kracht van God redde telkens zijn leven.

Vervolgens bad de apostel vurig en gaf uiteindelijk de geest. Op bevel van de prins werd Mattheüs in een ijzeren kist geplaatst en in de zee gegooid. Mattheüs stierf in Ethiopië in 74 na Christus. Maar hij verscheen aan bisschop Plato en vertelde hem waar hij de doodkist kon vinden. De bisschop haalde hem uit de zee en vond het lichaam van Mattheüs erin.

Na dit nieuwe wonder was de prins zo onder de indruk dat hij zich liet dopen en als teken van zijn bekering werd hij Mattheüs genoemd. Vervolgens gaf hij al zijn macht en rijkdom op, werd ouderling en werd een nederige dienaar van de Kerk. In zijn slaap raadde de apostel Mattheüs hem aan om bisschop te worden. De nieuwe bisschop Mattheüs bracht vele jaren in de Kerk door, tot God hem riep tot Zijn eeuwige Koninkrijk.

Waarom was de prins van Ethiopië boos op de apostel Mattheüs?

.....

Waarom konden de soldaten van de prins de apostel Mattheüs niet zien?

.....

Wat deed de prins met het dode lichaam van de apostel Mattheüs?

.....

Waarom liet de prins zich uiteindelijk toch dopen?

.....

.....

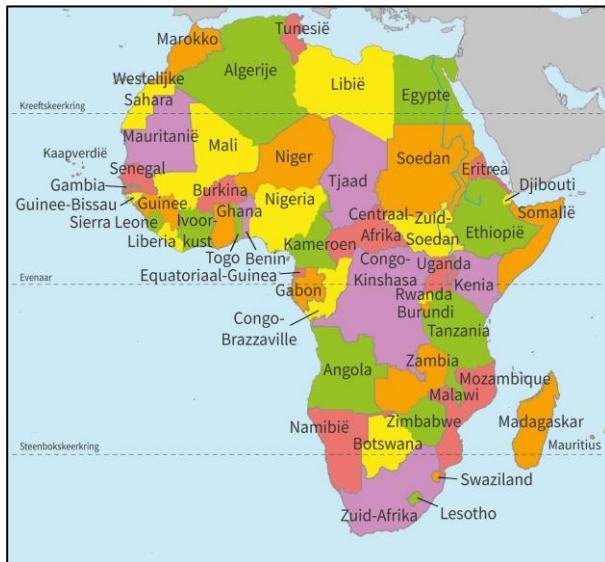
Hoe noemde de prins van Ethiopië zich na zijn bekering?

.....

Kleur Afrika in op deze wereldkaart.

Zoek Ethiopië op de kaart van Afrika. Kleur Ethiopië in op het blinde kaartje

Mattheüs is begraven in Italië, in de stad Salerno, in de kerk van Salerno. De heilige Mattheüs ligt daar vanaf 954 in de crypte begraven. Crypte betekent een graf in de kerk. Op de schilderijen op de muren kan je de verhalen over Jezus zien die de heilige Mattheüs geschreven heeft in zijn Evangelie.

Wij vieren de naamdag van de heilige Mattheüs op **16 november**. Veel jongens die op 16 november geboren worden krijgen de naam van Mattheüs.

16

november

Omcirkel Salerno op deze kaart van Italië.

Heb je het verhaal over Johannes de Doper al gelezen? Dit verhaal staat in het begin van het Evangelie van Marcus. Kijk naar het icoon van de “Doopt van Jezus in de rivier de Jordaan” en beantwoord de vragen.

Wie is Johannes?

- ☐ een profeet.
- ☐ een apostel.

Waarom wordt hij “Johannes de Doper” genoemd?

- ☐ Hij werd gedoopt door Jezus.
- ☐ Hij doopte mensen en Jezus in de Jordaan.

Tijdens de doop van Jezus, verscheen God de Vader aan de mensen

- ☐ als de stem ‘Jij bent Mijn geliefde zoon’.
- ☐ als vlam

God de Zoon verscheen aan de mensen

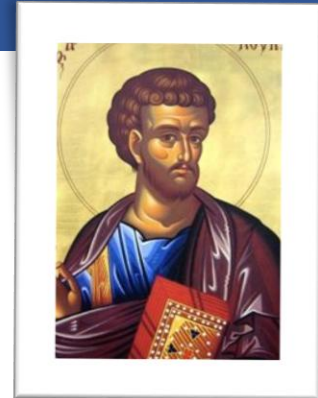
- ☐ als Jezus Christus
- ☐ als Johannes de Doper

God de Heilige Geest verscheen aan de mensen als

- ☐ als water
- ☐ als een duif

De evangelist Lucas

Lucas was geboren in Antiochië in het huidige Turkije in een Griekse familie. Hij leefde in de eerste eeuw en was een van de meest geleerde mensen van zijn tijd. Hij was oorspronkelijk een heiden.

Omcirkel Antiochië op deze kaart

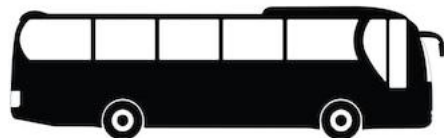
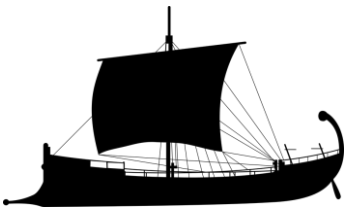
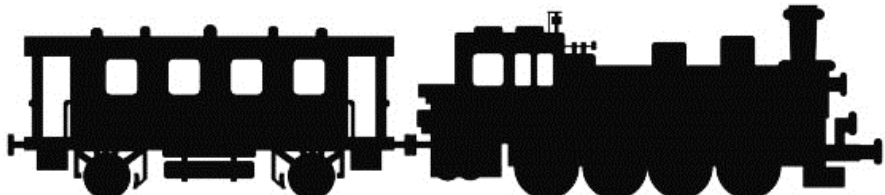
Lucas bezocht Jeruzalem en hoorde Christus prediken. Hij was ook getuige van vele van Zijn mirakels. Christus koos hem om één van de zeventig leerlingen te worden. Hij was bij de Kruisiging van Jezus. Hij was ook één van de twee Emmaüsgangers die de verrezen Jezus zagen. Lucas was bevriend met Maria, de Moeder Gods. Van Maria hoorde hij het verhaal van de geboorte van Jezus en ook veel andere verhalen over Zijn leven.

Lucas volgde de apostel Paulus op zijn reizen naar Griekenland, Klein-Azie, Foiniki en Judea. Dat waren in die tijd erg moeilijke en gevaarlijke reizen maar Christus beschermde hen. Tijdens hun reizen predikten Paulus en Lucas over Christus en Zijn Blijde Boodschap, doopten nieuwe christenen en wijdden nieuwe priesters.

Weet je nog wat de Blijde Boodschap van de Evangelies betekent?

- ☐ Het leven is mooi
- ☐ Er is leven na de dood

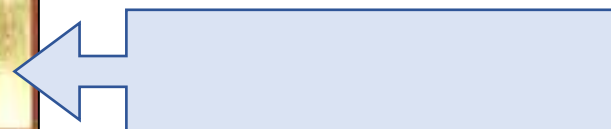
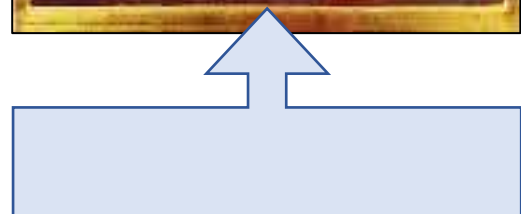
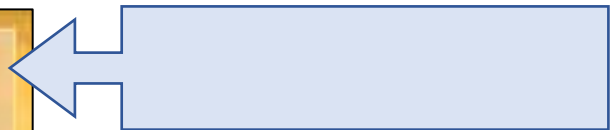
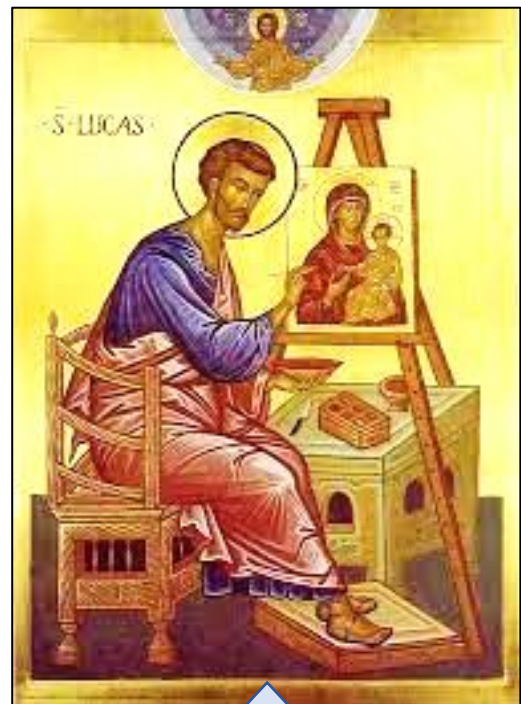
Reizen was in Lucas' tijd erg moeilijk en gevaarlijk. Kruis het vakje aan van de vervoersmiddelen die in Lucas' tijd al bestonden.

☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐

De beroepen van Lucas

Lucas was een uitstekende arts en een getalenteerde tekenaar. Als dokter genas hij de apostel Paulus toen die in de gevangenis zat. Als kunstenaar schilderde hij de eerste iconen van Maria met Jezus. Toen Maria dit beeld zag, was ze erg blij en zegende hem door te zeggen: "De genade van Christus in dit originele icoon en in alle exemplaren." Lucas schreef zijn Evangelie in het Grieks onder de leiding van Paulus.

Bekijk de drie iconen heel goed. Welk beroep van Lucas wordt in elk icoon voorgesteld? Schrijf de beroepen in de vakjes.

Welke personen herken je in dit icoon? Noteer de namen bij het juiste nummer.

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....

Kleur het icoon zo getrouw mogelijk in.

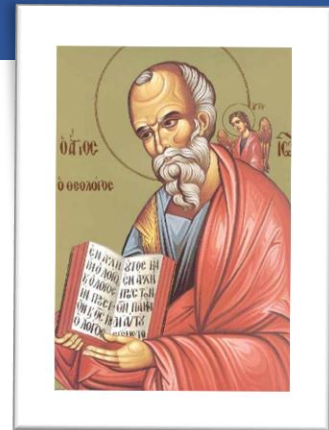
De dood van Lucas

Lucas stierf in Griekenland een marteldood: de heidenen van Thiba kruisigden hem aan een olijfboom. Zijn lichaam verbleef voor 300 jaar lang in Thiba maar later hebben ze het lichaam van Lucas overgebracht naar Constantinopel. Zijn hoofd bevindt zich in Griekenland, op de berg Athos in Sint Panteleimon klooster. Een deel van zijn lichaam is in Padua in Italië begraven, in de basiliek van de Heilige Justinia.

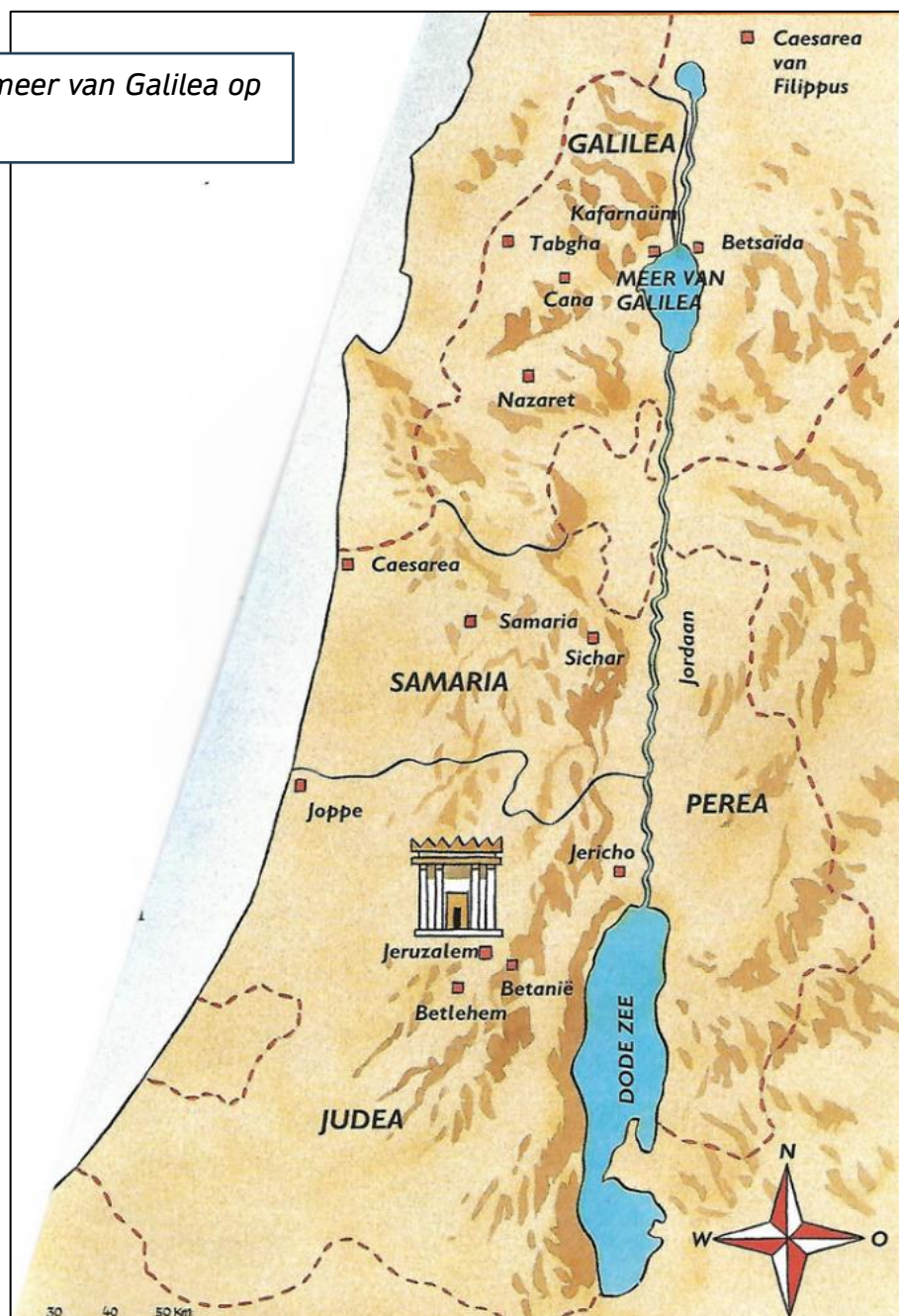

De evangelist Johannes

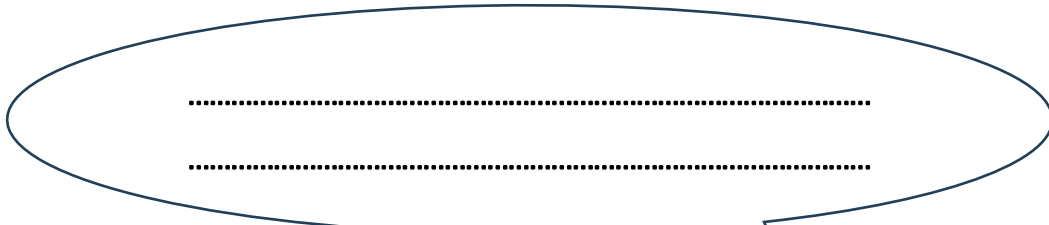
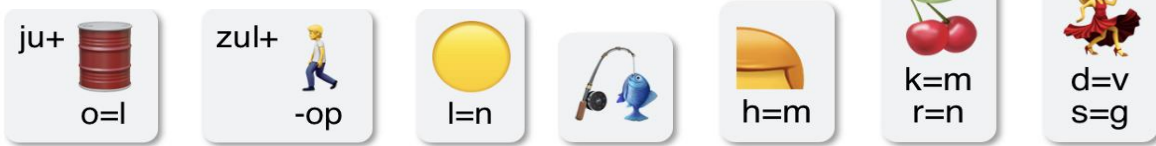
Johannes was eerst een leerling van Johannes de Doper. Hij ontmoette Jezus aan de oever van het meer van Galilea toen hij aan het vissen was samen met zijn broer Jacobus. Jezus toonde een wonder aan de vissers: hij vulde de lege netten met vis. Toen Jezus Johannes riep, volgde hij Jezus onmiddellijk. Samen met zijn broer Jacobus zijn ze de apostelen van Jezus geworden. Johannes was de jongste leerling van Jezus.

Omcirkel het meer van Galilea op de kaart.

Welke belangrijke woorden zei Jezus tegen de vissers toen hij hen riep? Los de rebus op en schrijf de oplossing in de tekstballon.

Jezus en Johannes

Johannes volgde Jezus overal. Hij hoorde Hem en zag alles wat hij beschrijft in zijn Evangelie. Tijdens het laatste avondmaal zat Johannes naast Jezus. Tijdens de kruisiging stond hij onder het kruis van Jezus. Hij zag Jezus levend na Zijn dood. Johannes zorgde voor de Moeder Gods omdat Jezus hem het had gevraagd.

Welke gebeurtenis wordt afgebeeld op dit icoon? .....

Waar zit Johannes? Hij zit .....

Wie is Judas? Hij is .....

Toen Jezus het brood in Zijn handen nam, zei Hij: "Eet hiervan, dit is mijn
..... dat voor u gegeven wordt."

Daarna nam Hij de kelk en zei Hij: "Drink hieruit, dit is mijn .....

dat voor u en voor alle m..... vergoten tot v.....

van zonden."

Wat wordt er afgebeeld op dit icoon?

.....

Welke personen herken je?

.....

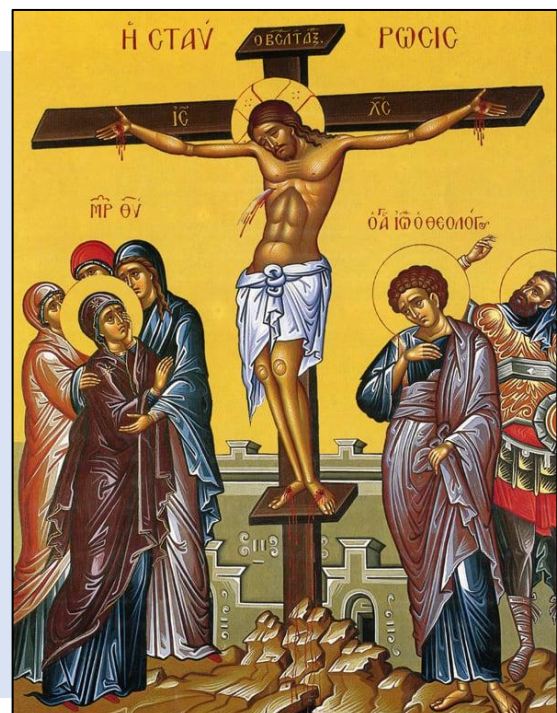
.....

Christus zei tegen Johannes:

"Hier is je ....."

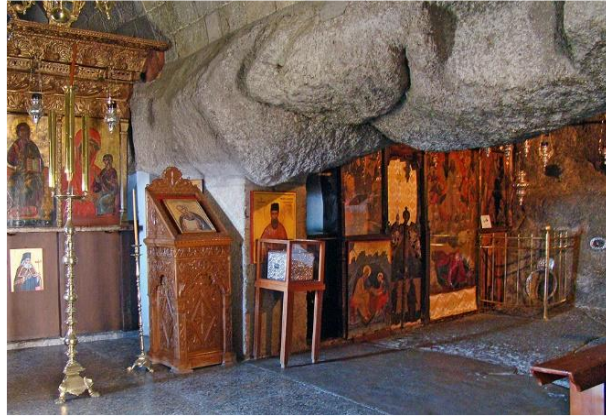
Christus zei tegen Zijn moeder:

"Hier is je ....."

De verbanning van Johannes op het eiland Patmos

Omdat Johannes de Blijde Boodschap van Jezus verspreidde werd hij door de heidense Romeinse keizer Domitianus naar het eiland Patmos verbannen. Daar op het eiland heeft hij het boek van de “Apocalyps” geschreven – dat wordt ook het boek van de openbaring genoemd. Het is het laatste boek van het Nieuwe Testament. Het is een profetisch boek, gedictieerd door Jezus Christus aan Johannes. Het vertelt op een symbolische manier over wat zal er gebeuren in de wereld tot de Tweede Komst van Jezus. Deze openbaring gebeurde in een grot op het eiland Patmos tussen 95 en 96 na Christus.

De grot van de Apocalyps

Johannes luistert naar de Openbaring van Christus en vertelt alles aan zijn leerling Prochoros, die alles opschrijft.

Noteer in de vakken de namen van de figuren die in het icoon staan afgebeeld.

De taal van het Evangelie van Johannes

Het Evangelie volgens Johannes is in het Grieks geschreven, net zoals dat van M..... en L..... . Hij schreef zijn Evangelie toen hij al oud was in Efeze in het huidige Turkije. Omdat hij door zijn leeftijd niet meer goed kon zien, dicteerde hij zijn verhalen aan de diaken Prochoros die goed kon schrijven. Zijn Evangelie is anders dan van de drie vorige evangelisten. Hij toont Jezus meer als God.

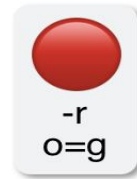
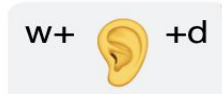
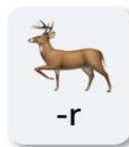
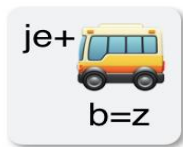
Omcirkel op deze kaart de stad Efeze en het eiland Patmos

Het Evangelie volgens Johannes begint met de volgende woorden:

‘In het begin was het Woord en het Woord was bij God en het Woord was God. Dit was in het begin bij God. Alles is door Hem geworden en zonder Hem is niets geworden van wat geworden is. In Hem was leven en dat leven was het licht van de mensen. En het Licht schijnt in de duisternis maar de duisternis nam het niet aan.’

Wie is het Woord? Los de rebus om het antwoord te vinden.

Bij wie was het Woord? Het Woord was bij .....

God is .....

Is het Woord ook God?

- ☐ Ja
☐ Nee

Over welke gebeurtenis gaan de woorden “Alles is door Hem geworden en zonder Hem is niets geworden van wat geworden is”?

- ☐ de schepping van de aarde
☐ de schepping van de mens
☐ de schepping van het heelal

Wie is het Licht? Het Licht is .....

Johannes beklemtoont:

de Zoon van God is het Woord van God

en het Woord van God is de Zoon van God.

Het Evangelie van Johannes is het moeilijkste om te begrijpen van de vier Evangelies. Dat komt omdat Johannes een hogere kennis van God bereikte dan de drie andere evangelisten. Omdat Johannes God beter heeft leren kennen, wordt hij een theoloog genoemd. Theoloog betekent “kenner van God”.

Een icoon dat ons helpt denken aan God, is het icoon van “De gastvrijheid van Abraham” dat ook “Het icoon van de Heilige Drie-Eenheid” wordt genoemd.

Hoeveel engelen zie je op de icoon?

- ☐ Twee
☐ Drie

Wie zijn de drie Engelen?

.....
.....
.....

Wie zijn de man en de vrouw?

.....
.....

De dood van Johannes

Johannes stierf in Efeze toen hij 90 jaar oud was. Toen Johannes beseftte dat zijn tijd om naar Christus te gaan, was gekomen, droeg hij zijn leerlingen op om hem te begraven in een graf dat de vorm van een kruis had. Nadat zij Johannes begraven hadden, kwam de zon op. De leerlingen huilten omdat zij zich verloren voelden zonder hun leraar. Ze keerden terug naar de stad en vertelden er de verhalen over de apostel Johannes. Toen de andere christenen dit hoorden, gingen ze naar het graf maar vonden het lichaam van Johannes niet.

De traditie van de Kerk zegt dat Johannes met zijn lichaam verzezen is en naar het paradijs is gegaan, zoals ook gebeurde met de Moeder Gods. Deze gebeurtenis noemen we de “Metastasis” van de Evangelist Johannes. Wij vieren het elk jaar op 26 september.

Op 8 mei wordt de naamdag van Johannes de Evangelist in de kerk gevierd. De naam Johannes betekent “God is genadig”. Genadig betekent: niet te streng, maar mild.

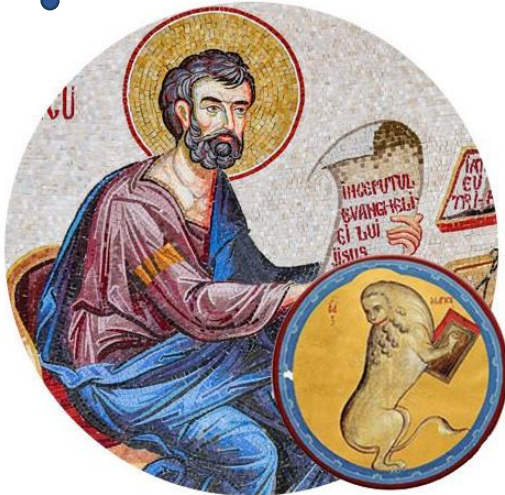
8

mei

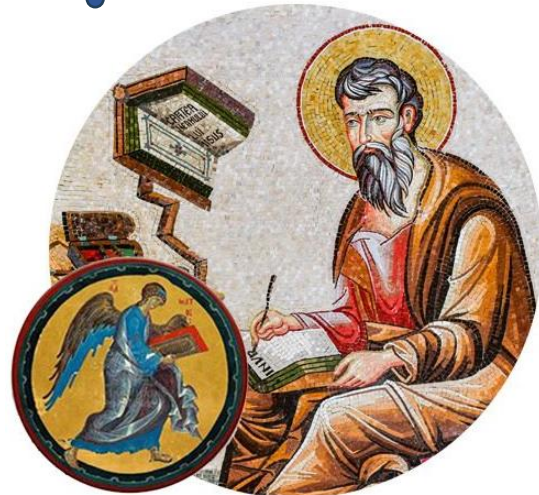
De symbolen van de vier evangelisten

Op iconen worden de evangelisten vaak afgebeeld met een speciaal symbool. De symbolen van elke evangelist worden hier voorgesteld in de kleine cirkel.

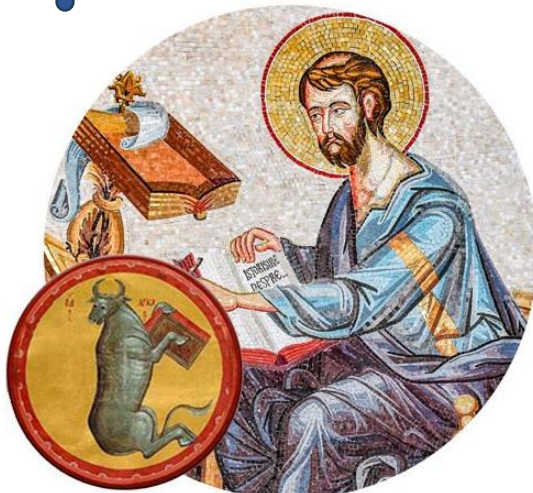
Marcus

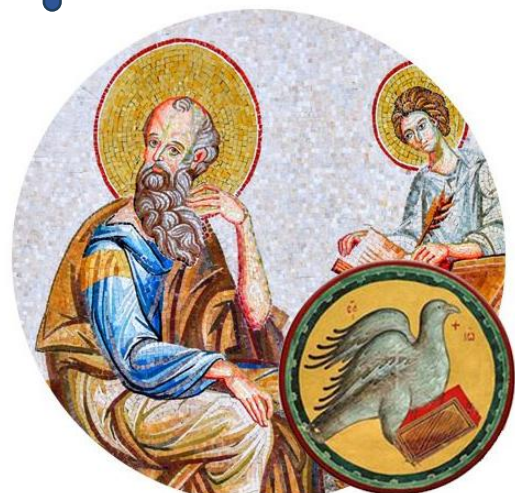
Mattheüs

Lucas

Johannes

Verbind de symbolen met de woorden en met de juiste evangelist.

engel

stier

leeuw

adelaar

Lucas

Johannes

Mattheüs

Marcus

jongste leerling
van Jezus
Apocalyps

dokter
tekenaar

eerste evangelie
voor romeinse
christenen

jood
tollenaar
Aramees

Ethiopië

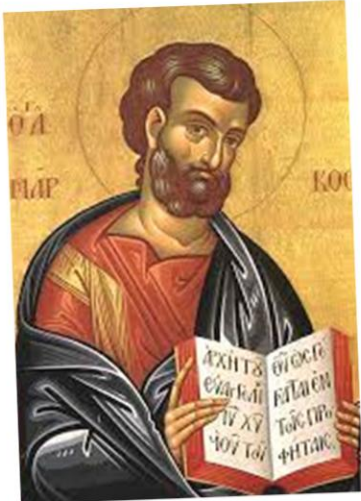
Alexandrië

Thiba

Patmos

Herhaling

Vul de identiteitskaarten van de vier evangelisten in. Zoek de antwoorden in deze lesbundel.

Marcus

Apostel van Jezus

☐ Ja

☐ Nee

Geboorteplaats: .....

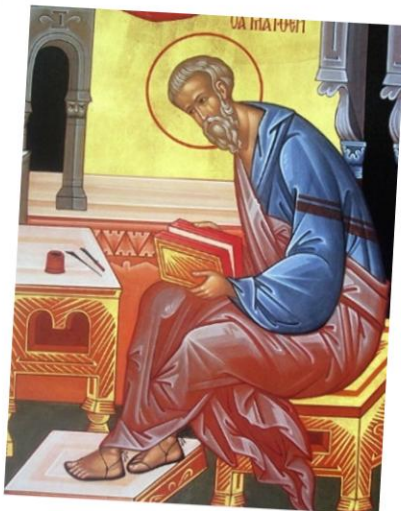
Beroep: .....

Taal van het Evangelie: .....

Plaats van overlijden: .....

Jaar van overlijden: .....

Symbool: .....

Mattheüs

Apostel van Jezus

☐ Ja

☐ Nee

Geboorteplaats: .....

Beroep: .....

Taal van het Evangelie: .....

Plaats van overlijden: .....

Jaar van overlijden: .....

Symbool: .....

Lucas

Apostel van Jezus ☐ Ja ☐ Nee

Geboorteplaats: .....

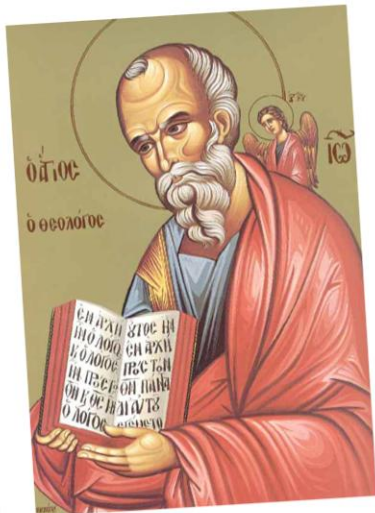
Beroep: .....

Taal van het Evangelie: .....

Plaats van overlijden: .....

Jaar van overlijden: .....

Symbool: .....

Johannes

Apostel van Jezus ☐ Ja ☐ Nee

Geboorteplaats: .....

Beroep: .....

Taal van het Evangelie: .....

Plaats van overlijden: .....

Jaar van overlijden: .....

Symbool: .....

Wat weet jij nog over de vier evangelisten? Kijk je antwoorden na in deze lesbundel.

Bij welke evangelist werd het Laatste Avondmaal thuis gehouden?

☐ Marcus	☐ Lucas
☐ Mattheüs	☐ Johannes

Welke evangelist zat naast Jezus tijdens het Laatste Avondmaal?

☐ Marcus	☐ Lucas
☐ Mattheüs	☐ Johannes

Welke evangelist werd door de prins van Ethiopië gedood?

☐ Marcus	☐ Lucas
☐ Mattheüs	☐ Johannes

Aan welke evangelist verscheen de verrezen Jezus toen hij op weg was naar Emmaüs?

☐ Marcus	☐ Lucas
☐ Mattheüs	☐ Johannes

Welke evangelisten hebben gereisd samen met de apostel Paulus?

☐ Marcus	☐ Lucas
☐ Mattheüs	☐ Johannes

Welke evangelist zorgde voor de Moeder Gods na Jezus' dood en verrijzenis?

☐ Marcus	☐ Lucas
☐ Mattheüs	☐ Johannes

Van welke evangelist was de apostel Jacobus de broer?

☐ Marcus	☐ Lucas
☐ Mattheüs	☐ Johannes

Welke evangelist schreef met de hulp van Prochoros de Apocalyps, het boek van de openbaring?

☐ Marcus	☐ Lucas
☐ Mattheüs	☐ Johannes

Wat betekent het woord "theoloog"? .....

Waarom vieren we de naamdag van een heilige op de dag waarop die heilige gestorven is?

.....

Hoe noemen we het deel van de Bijbel waarin de vier Evangelies staan?

.....

Kleur op deze kalender de naamdagen van de vier Evangelisten:

Marcus: groen

Lucas: geel

Mattheüs: rood

Johannes: blauw

januari						
ma	di	wo	do	vr	za	zo
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

februari						
ma	di	wo	do	vr	za	zo
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28		

maart						
ma	di	wo	do	vr	za	zo
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

april						
ma	di	wo	do	vr	za	zo
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

mei						
ma	di	wo	do	vr	za	zo
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

juni						
ma	di	wo	do	vr	za	zo
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30						

juli						
ma	di	wo	do	vr	za	zo
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

augustus						
ma	di	wo	do	vr	za	zo
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

september						
ma	di	wo	do	vr	za	zo
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

oktober						
ma	di	wo	do	vr	za	zo
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

november						
ma	di	wo	do	vr	za	zo
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

december						
ma	di	wo	do	vr	za	zo
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				